

دانشگاه قم

دانشکده الهیات و معارف اسلامی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی

عنوان :

قاعده فقهی حرمت تشبیه به کفار از منظر فقه امامیه

با تطبیق بر مصادیق مربوط به سبک زندگی

استاد راهنما :

دکتر محسن ملک افضلی

نگارنده :

اشرف السادات حسینی

تابستان ۱۳۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه قم

دانشکده الهیات و معارف اسلامی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی

عنوان :

قاعده فقهی حرمت تشبیه به کفار از منظر فقه امامیه

با تطبیق بر مصادیق مربوط به سبک زندگی

استاد راهنما :

دکتر محسن ملک افضلی

نگارنده :

اشرف السادات حسینی

تابستان ۱۳۹۶

تاریخ: ۱۹، ۷، ۹۴
شماره: ۹۴، ۱۹۱۹۱
پیوست:

بررسی

« صورت جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد »

با تأییدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر «عجل الله تعالی فرجه الشریف»

جلسه دفاعیه پایان نامه کارشناسی ارشد خانم: اشرف السادات حسینی رشته: فقه و مبانی حقوق اسلامی
شماره دانشجویی: ۹۳۱۴۰۶۲۰۰۴

تحت عنوان: قاعده فقهی حرمت تشبیه به کفار از منظر فقه امامیه با تطبیق بر مصادیق مربوط به سبک زندگی
با حضور هیأت داوران در محل دانشگاه قم در تاریخ: ۱۳۹۶/۶/۲۷ تشکیل گردید. در این جلسه، پایان نامه
با موفقیت مورد دفاع قرار گرفت و نامبرده نمره باعدد ۱۸/۷۵ باحروف **همیره** و **هستار رنج**
با درجه: عالی ○ بسیار خوب ☺ خوب ○ قابل قبول ○ دریافت نمود.

نام و نام خانوادگی	سمت	مرتبه علمی	امضاء
آقای دکتر محسن ملک افضلی	استاد راهنما	دانشیار	
خانم دکتر حمیده عبداللهی علی بیک	استاد ناظر	استادیار	
آقای دکتر عبدالله امیدی فرد	نماینده تحصیلات تکمیلی و ناظر شکلی	دانشیار	

مدیر تحصیلات تکمیلی

نام و امضاء:

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده

نام و امضاء:

نشانی:

قم: جاده قدیم اصفهان،

دانشگاه قم

کد پستی: ۳۷۱۶۱۲۶۶۱۱

تلفن: ۳۲۸۵۳۳۱۱

دور نویس:

معاونت آموزشی ۳۲۸۵۵۶۲۲

معاونت اداری ۳۲۸۵۵۶۲۳

معاونت دانشجویی ۳۲۸۵۵۶۲۸

مدیریت تحصیلات تکمیلی

«تعهد نامه اصالت پایان نامه»

اینجانب: اشرف السادات حسینی به شماره دانشجویی: ۹۳۱۴۰۶۲۰۰۴

دانشجوی مقطع: کارشناسی ارشد رشته: فقه و مبانی حقوق اسلامی که در تاریخ: ۱۳۹۶/۶/۲۷ از پایان نامه خود

تحت عنوان: قاعده فقهی حرمت تشبه به کفار از منظر فقه امامیه با تطبیق بر مصادیق مربوط به سبک زندگی

با کسب نمره ۱۸٫۷۵ و درجه ... دفاع نموده‌ام، بدین وسیله متعهد می‌شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده‌ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده‌ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه را داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می‌پذیرم و دانشگاه قم مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی اینجانب هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی متعهد:
اشرف السادات حسینی
تاریخ و امضاء:

صحت امضای دانشجو مورد تأیید است.
ناظر و نماینده تحصیلات تکمیلی

نام و نام خانوادگی:
محمدالماسری کزور
تاریخ و امضاء:

:

ساحت مقدس حضرت ولی عصر (عج الله تعالی فرجه الشریف) و

همه مجاهدان و شهیدان راه حق.

و قدردانی

حمد و سپاس خدای را که توفیق کسب دانش و معرفت را به ما عطا فرمود. در اینجا بر خود لازم می‌دانم از تمامی اساتید بزرگوار، به ویژه اساتید دوره کارشناسی ارشد که در طول سال‌های گذشته مرا در تحصیل علم و معرفت و فضائل اخلاقی یاری نموده‌اند تقدیر و تشکر نمایم.

از استاد گرامی و بزرگوار جناب آقای دکتر محسن ملک افضلی که راهنمای اینجانب را در انجام تحقیق، پژوهش و نگارش این پایان‌نامه تقبل نموده‌اند نهایت تشکر و سپاسگزاری را دارم.

چکیده:

یکی از اموری که استقلال و آزادی ملت‌ها را در معرض خطر قرار می‌دهد، تقلید و های دیگر در جلوه‌های مختلف سبک زندگی است. در فقه اسلامی این مسأله تحت عنوان «تشبه کفار» مطرح شده و در ابواب مختلف فقهی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. پژوهش پیش رو کوشی‌ده است با روش توصیفی-تحلیلی، به این پرسش پاسخ دهد که آیا مسأله «تشبه کفار» ظرفیت آن را دارد که به صورت قاعده فقهی در آمده و بر مصادیق مختلف سبک زندگی تطبیق گردد؟ با توجه به اغراض مادی و شیطانی نظام سبک زندگی تضعیف‌های مسلمان و کمرنگ‌دن ارزش‌های اسلامی با هدف تشکیل بازار مصرف جهانی از یکسو و زمینه‌سازی برای تشکیل تمدن نوین جهانی و هم‌رنگ نمودن جوامع و ملت از سوی دیگر، ضرورت و اهمیت تحقیق در این زمینه روشن می‌شود. ارائه ضابطه و قاعده کلی در جهت جلوگیری از پذیرای مسلمانان در اجتماعی و سیاسی از کفار و پیشگیری از آنها بر مسلمانان، از اهداف این تحقیق است. در این پژوهش ضمن بررسی حکم فقهی تشبه کفار در مظاهر مختلف سبک زندگی به این نتیجه رسیده است که تشبه کفار به عنوان یک قاعده فقهی از ادله خاص استفاده نمی‌شود و دلالت آیات، بی‌شتر روایات، قواعد فقهی و اقوال فقیهان در این باب رسا نیست؛ لیکن از روایات عام و نیز با توجه به روح فرهنگ اسلامی مناطها و ملاک‌های قرآنی و روایی صورت قاعده کلی می‌توان گفت هرگونه عمل و رفتاری که به ترویج فرهنگ غیر اسلامی و تضعیف مظاهر فرهنگ اسلامی شود و با مقاصد شریعت در تضاد بوده و مفسده داشته باشد از نظر شرع مقدس اسلام و فقه امامیه مذموم ممنوع و بلکه حرام است. حکومت اسلامی باید در این زمینه که یکی از مظاهر جنگ نرم است برنامه دفاعی فعالانه‌ای را پی‌جویی کند.

واژگان کلیدی:

تشبه کفار، قاعده فقهی، فقه امامیه، سبک زندگی.

.....

..... یان .

..... سؤالهای ی .

..... الف) سؤال اصلی ی

..... ب) سؤالات ی ی

..... و ی ی ی

..... ضرورت انجام ی

..... ی

..... اهداف و کاربرد ی

..... روش ی

..... اول : کلیات

..... - . گفتار اول : ی

..... - - . قاعده

..... - - - . ی ی قاعده

..... - - - . ی اصطلاحی قاعده

..... - - . قاعده ی

..... - - - . فرق قاعده ی و ی

..... - - - . فرق قاعده ی و ی ی

..... فرق قاعده ی و قاعده اصولی

..... فرق قاعده ی و ی

..... اقسام قواعد ی

..... تشبیه

..... ی ی تشبیه

..... ی اصطلاحی تشبیه از

..... انواع تشبیه

..... کُفر

..... ی ی کُفر

..... ی اصطلاحی کفر

..... کافر و اقسام آن

..... کافر کلامی

..... کافر ی

..... اقسام کافر ی

الف) کافر ی اخص:

..... کتاب:

الف) ی هود:

ب) ی ی:

ج) زرتشت:

د) ی:

..... مرتدی :

..... مسلمانان در زمره کفار:

..... الف) غلات:

..... ب) نواصب:

..... ج) خوارج:

..... مُشرکان:

..... منکری وجود خداوند:

..... الف) دهری:

..... ب) :

..... ج) زندگی :

..... د) معطله:

..... - - -

..... - - - ی ی

..... - - - ی اصطلاحی

..... - - - امامی

..... - - - سبک زندگی

..... - - - ی ی سبک زندگی

..... - - - ی اصطلاحی سبک زندگی

..... - - - ی ألفرد آدلر

..... - - - ی آبراهام مازلو

- ..... انواع سبک زندگی . - - -
- ..... سبک زندگی الهی و دی ی اسلامی . - - -
- ..... سبک زندگی ی . - - -
- ..... گفتار دوم: ی . - - -
- ..... ی انسان ی سبک زندگی . - - -
- ..... انسان از دیدگاه اسلام . - - -
- ..... انسان از دیدگاه غرب . - - -
- ..... اهمی و ضرورت سبک زندگی اسلامی . - - -
- ..... دوّم: بررسی ادله تشبّه کفّار و اقوال . - - -
- ..... گفتار اوّل: بررسی ادله تشبّه کفّار . - - -
- ..... آیات . - - -
- ..... آی سوره نساء . - - -
- ..... شأن نزول آی . - - -
- ..... یان مفاد آی . - - -
- ..... بررسی دلالت آی . - - -
- ..... آی سوره مائده . - - -
- ..... شأن نزول آی . - - -
- ..... یان مفاد آی . - - -
- ..... بررسی دلالت آی . - - -
- ..... آی سوره آل عمران . - - -

..... شأن نزول آی . - - - -

..... یان مفاد آی . - - - -

..... بررسی دلالت آی . - - - -

..... ی . - - - -

..... **روایات** . - - - -

..... دشمنان خدا . - - - -

..... زی . - - - -

..... ی از انتظار . - - - -

..... تراشی . - - - -

..... (رنگ کردن ی) . - - - -

..... ی از بُرْطَلَه . - - - -

..... ی از لباس یاه . - - - -

..... ی از کفش کفّار . - - - -

..... امرکننده جارو کردن ی اط منزل . - - - -

..... ی از غذا خوردن نزد عزا . - - - -

..... ی از تکفی در نماز . - - - -

..... **« مَن تَشَبَهَ بِقَوْمٍ »** . - - - -

..... ی . - - - -

..... **قوا** ی . - - - -

..... **« ی ی »** قاعده . - - - -

..... مستندات قاعده . - - - -

..... مفاد قاعده . - - - -

..... تشبیه کفار ی . - - - - دلالت قاعده ی ی

..... قاعده « ضرر » . - - - -

..... مستندات قاعده . - - - -

..... مفاد قاعده . - - - -

..... ی حکم ضرری . - - - -

..... لسان موضوع . - - - -

..... ی ی . - - - -

..... ضرر ی متدارک . - - - -

..... و ی . - - - -

..... ی اضرار دی‌گران و ی حکم ضرری . - - - -

..... تشبیه کفار ضرر . - - - - دلالت قاعده

..... قاعده « تعاون اثم » . - - - -

..... مستندات قاعده . - - - -

..... مفاد قاعده . - - - -

..... تشبیه کفار اثم . - - - - دلالت قاعده اعانه

..... گفتار دوم: اقوال . - - - -

..... . - - - -

..... ی صدوق . - - - -

.....	ی	ی	. - - -
.....	ی	ی	. - - -
.....	متأخری		. - - -
.....	محقق حلی		. - - -
.....	حلی		. - - -
.....	ی	اول	. - - -
.....	ی	ی	. - - -
.....	متأخرو متأخری		. - - -
.....	محقق اردبی	ی	. - - -
.....	ی	ی	. - - -
.....	ی	رداماد	. - - -
.....	ی	اول	. - - -
.....	محقق سبزواری		. - - -
.....	ی	کاشانی	. - - -
.....	ی	بحرانی	. - - -
.....	ی		. - - -
.....	احمد نراقی		. - - -
.....	جواهر		. - - -
.....	ی	عبدالحسی لاری	. - - -
.....	ی		. - - -

..... ی . احمد خوانساری

..... ای . امام ی ی (ره) و آی . الله

..... ی ی . آی . الله

..... الله . آی .

..... الله مکارم . آی .

..... ی . آی . الله

..... سوم: مصادی، تشبیه کفار در سبک زندگی و حکم آن

..... گفتار اول:

..... مصادی .

..... کراوات و یون .

..... لباس دوخت، تصاوی و ی خاص

..... کلاه، گردن آوی و زیور آلات نماد خاص

..... یان حکم ی

..... از ادله تشبیه کفار

..... از مراجع ی

..... امام ی ی (ره) و آی . الله ای:

..... آی . الله ی ی ی ی:

..... آی . الله ی ی ی:

..... آی . الله لنکرانی:

..... آی . الله:

..... آی. الله مكارم یرازی:

..... آی. الله ی. ی:

..... آی. الله ی:

..... آی. الله ی ی ی:

..... گفتار دوم: آرای

..... یان حکم ی

..... از ادله تشبیه کفار

..... از مراجع ی

..... امام ی ی (ره) و آی الله ای:

..... آی. الله ی ی:

..... آی. الله :

..... آی. الله مكارم یرازی:

..... آی. الله ی:

..... آی. الله ی ی ی:

..... گفتار سوم: آداب و رسوم

..... یان حکم ی

..... از ادله تشبیه کفار

..... از مراجع ی

..... امام ی ی (ره) و آی الله ای:

..... آی. الله :

..... آی. الله مكارم یرازی:

..... آی. الله ی. ی:

..... آی. الله ی:

..... آی. الله ی ی ی:

..... آی. الله وحی خراسانی:

..... آی. الله ی ی زنجانی:

..... گفتار چهارم: معماری

..... یان حکم ی

..... از ادله تشبیه کفار

..... از مراجع ی

..... حضرت آی الله ای:

..... آی. الله مكارم یرازی:

..... ی ی و ی شهادت

..... الف فارسی:

..... کتاب

..... کتابخانه دی ی ی

..... مقالات

..... ی ی ای ی

..... ب ی:

ج

ی

.....